

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie**

RWA-61-5/13/AŻ

Warszawa, dn. 20 grudnia 2013 r.

DECYZJA CZĘŚCIOWA nr RWA-33/2013

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy oraz art. 104 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267) w związku z art. 83 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Provident Polska Spółce Akcyjnej z siedzibą w Warszawie

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

- 1. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie Provident Polska Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie polegające na niepodawaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumentckiego* wykorzystywanym przy pożyczce z obsługą w domu w rubryce „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt” informacji o opłacie za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłacie przygotowawczej, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową pożyczki (umową o kredyt konsumentcki), co stanowi naruszenie art. 13 ust. 1 pkt 10 w zw. art. 14 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumentckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.) i nakazuje zaniechanie jej stosowania,**

2. **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **działanie Provident Polska Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie polegające na podawaniu w umowie pożyczki z obsługą w domu nieprawdziwej informacji o całkowitym koszcie pożyczki poprzez nieuwzględnienie w nim kosztu opłaty za obsługę w domu i dodatkowej opłaty przygotowawczej**, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. nr 171 poz. 1206) w zw. z art. 5 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.) **i nakazuje zaniechanie jej stosowania**,
3. **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **działanie Provident Polska Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie polegające na podawaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* wykorzystywanym przy pożyczce z obsługą w domu nieprawdziwej informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta poprzez nieuwzględnienie w niej kosztu opłaty za obsługę w domu**, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. nr 171, poz. 1206) **i nakazuje zaniechanie jej stosowania**,
4. **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **działanie Provident Polska Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie polegające na podawaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* wykorzystywanym przy pożyczce z obsługą w domu oraz w umowie pożyczki z obsługą w domu nieprawdziwej informacji o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania**, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. nr 171 poz. 1206) **i nakazuje zaniechanie jej stosowania**.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk

naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Provident Polska Spółce Akcyjnej z siedzibą w Warszawie

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na Provident Polska Spółkę Akcyjną z siedzibą w Warszawie karę pieniężną w wysokości:

1. **1 544 450 zł** (słownie: jeden milion pięćset czterdzieści cztery tysiące czterysta pięćdziesiąt złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 w związku z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I.1. sentencji niniejszej decyzji,
2. **4 633 349 zł** (słownie: cztery miliony sześćset trzydzieści trzy tysiące trzysta czterdzieści dziewięć złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I.2. – I.3. sentencji niniejszej decyzji,
3. **6 177 798 zł** (słownie: sześć milionów sto siedemdziesiąt siedem tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt osiem złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I.4. sentencji niniejszej decyzji.

III. Na podstawie art. 105 § 1 w zw. z art. 104 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 267) w zw. z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Provident Polska Spółce Akcyjnej z siedzibą w Warszawie

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

umarza się jako bezprzedmiotowe postępowanie wszczęte w związku z podejrzeniem, że działanie Provident Polska Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie polegające na podawaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego*

nieprawdziwej informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta poprzez nieuwzględnienie w niej odsetek, stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. nr 171, poz. 1206), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeprowadził postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy wybrani przedsiębiorcy niebędący bankami i świadczący konsumentom usługi finansowe dopuścili się, w zakresie pobierania opłat oraz prezentacji kosztów, naruszenia przepisów uzasadniających wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 2 w zw. z ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) lub podjęcie działań przewidzianych w odrębnych ustawach (sygn. DDK-405-67/12).

W toku tego postępowania Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeprowadził analizę wzorców umów oraz formularzy informacyjnych dotyczących pożyczki, jak również zweryfikował treść umów zawartych z konsumentami nadesłanych m.in. przez Provident Polska Spółkę Akcyjną z siedzibą w Warszawie (dalej także: Spółka, Provident Polska S.A.). W wyniku ww. analizy zidentyfikowane zostały nieprawidłowości wymagające podjęcia działań zgodnie z kompetencjami wynikającymi z ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów sprawę Provident Polska S.A. przekazał do wszczęcia i prowadzenia Delegaturze Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie (dalej również: Prezes Urzędu, Prezes UOKiK, Delegatura UOKiK w Warszawie).

Delegatura UOKiK w Warszawie wszczęła w dniu 19 czerwca 2013 r. wobec Provident Polska S.A. postępowanie w związku z podejrzeniem, iż:

I. niepodawanie w formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego w rubryce „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt”

informacji o opłacie za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłacie przygotowawczej, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową kredytu, może stanowić naruszenie art. 13 ust. 1 pkt 10 w zw. art. 14 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.), a w konsekwencji naruszać przepis art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

II. podawanie w formularzu informacyjnym nieprawdziwej informacji o całkowitej kwocie do zapłaty poprzez nieuwzględnienie w niej kosztu opłaty za obsługę w domu oraz odsetek może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. nr 171, poz. 1206), a w konsekwencji naruszać przepis art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

III. podawanie nieprawdziwej informacji o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania może stanowić naruszenie art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. nr 171 poz. 1206), a w konsekwencji naruszać art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

IV. podawanie nieprawdziwej informacji o całkowitym koszcie kredytu poprzez nieuwzględnienie w nim kosztu opłaty za obsługę w domu i dodatkowej opłaty przygotowawczej może stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. nr 171 poz. 1206) w zw. z art. 5 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.), a w konsekwencji naruszać przepis art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

V. stosowanie opłaty za obsługę w domu, której wysokość nie odpowiada wartości świadczeń realizowanych w ramach tej opłaty może stanowić naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.), a w konsekwencji naruszać przepis art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

VI. stosowanie dodatkowej opłaty przygotowawczej, której wysokość nie odpowiada wartości świadczeń realizowanych w ramach tej opłaty może stanowić naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r.,

Nr 153, poz. 1503 ze zm.), a w konsekwencji naruszać przepis art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

VII. stosowanie opłaty przygotowawczej, której wysokość nie odpowiada wartości świadczeń realizowanych w ramach tej opłaty może stanowić naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.), a w konsekwencji naruszać przepis art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Pismem z dnia 20 czerwca 2013 r. Spółka została zawiadomiona o wszczętym postępowaniu. Prezes Urzędu, na podstawie art. 50 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zwrócił się do Provident Polska S.A. o ustosunkowanie się do zarzutów przedstawionych w sentencji postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania.

W odpowiedzi na zawiadomienie Prezesa Urzędu, Spółka w piśmie z dnia 11 lipca 2013 r. odniosła się do postawionych zarzutów.

Wyjaśnienia Provident Polska S.A. w zakresie zarzutów określonych w punktach I – IV sentencji postanowienia o wszczęciu postępowania umożliwiają wydanie w tym zakresie – na podstawie art. 104 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 267, dalej: k.p.a.) – decyzji częściowej. Samodzielny charakter tych zarzutów powoduje, iż kwestie te mogą stanowić przedmiot odrębnego rozstrzygnięcia. Stan faktyczny prezentowany przez Prezesa Urzędu w niniejszej decyzji jest ograniczony do stwierdzonych w niniejszej decyzji praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów stosowanych przez Spółkę.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu polegającego na niepodawaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* w rubryce „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt” informacji o opłacie za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłacie przygotowawczej, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową pożyczki, Spółka podniosła, iż wskazana rubryka znajduje się w części formularza zatytułowanej „koszty kredytu”. Jak podniósł Provident Polska S.A., przepisy ustawy o kredycie konsumenckim nie definiują pojęcia „kosztów kredytu”. Spółka zauważyła, iż przepisy ww. ustawy definiują pojęcie całkowitego kosztu kredytu. Zgodnie z art. 5 ust. 6 powołanej ustawy to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki

i marże, jeżeli są znane kredytodawcy oraz b) koszty usług dodatkowych w przypadku, gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu, z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta. Provident Polska S.A. stanął na stanowisku, iż skoro rubryka, w której, w ocenie Prezesa Urzędu, powinna zostać zamieszczona informacja o opłacie za obsługę pożyczki w domu i dodatkowej opłacie przygotowawczej, zawarta jest w punkcie formularza odnoszącego się do „kosztów kredytu”, to należałoby przyjąć, że informacje tam wymagane dotyczyć mogą wyłącznie kosztów będących kosztami tego kredytu, czyli wchodzących w skład pojęcia „całkowitego kosztu kredytu”, jako że tylko takie koszty mogą być w rozumieniu ustawy o kredycie konsumenckim uznane za koszty kredytu. W ocenie Spółki, aby stwierdzić, że Provident Polska S.A. nieprawidłowo wypełnił rubrykę formularza informacyjnego w zakwestionowanym zakresie, a tym samym naruszył art. 13 ust. 1 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim, koszty opłaty za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej, musiałyby być kosztami wchodzącymi w skład całkowitego kosztu kredytu. Spółka zaprezentowała stanowisko, co w opinii Provident Polska S.A. wynika wprost z definicji ustawowej całkowitego kosztu kredytu, zgodnie z którym w skład całkowitego kosztu kredytu (a zatem również do „kosztów kredytu” czy też „kosztów jakie konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki”) nie wchodzi koszty usług dodatkowych w przypadku, gdy ich poniesienie nie jest niezbędne do uzyskania kredytu. Przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, w ocenie Provident Polska S.A., nie nakładają na daną usługę dodatkowych wymogów, aby uznać jej koszt za niewchodzący w skład całkowitego kosztu kredytu, poza tym, że ta usługa ma nie być niezbędna dla uzyskania kredytu. Spółka podniosła, iż usługa obsługi pożyczki w domu nie jest niezbędna konsumentowi do uzyskania kredytu konsumenckiego w Provident Polska S.A. Za kluczową okoliczność Spółka przyjęła fakt, iż konsument wybiera usługę obsługi pożyczki w domu dopiero po zaakceptowaniu warunków pożyczki. [...]

Provident Polska S.A. wskazał, iż obecnie stosuje dwa wzorce umowne – jeden dla konsumentów kontraktujących obydwie usługi dodatkowe (obsługa pożyczki w domu oraz dostarczenie gotówki), drugi dla klientów, którzy z tych usług nie korzystają. [...] Spółka wskazała, iż konsument w celu uzyskania pożyczki nie musi kontraktować usługi obsługi pożyczki w domu ani usług, za które należna jest dodatkowa opłata przygotowawcza (tj. uruchomienia opcji obsługi pożyczki w domu i dostarczenia gotówki do domu klienta). Konsument, jak podniósł Provident Polska S.A., wybiera najpierw warunki, na jakich akceptuje uzyskanie pożyczki, a dopiero potem decyduje, czy jest zainteresowany

fakultatywnymi usługami dodatkowymi. Ostateczny wybór klienta co do skorzystania z tych usług nie ma żadnego wpływu, jak podkreśla Spółka, na podstawowe warunki pożyczki. Usługa obsługi pożyczki w domu, jak i usługi, za którą pobierana jest dodatkowa opłata przygotowawcza, nie są niezbędne do otrzymania kredytu konsumenckiego, a w konsekwencji, w opinii Provident Polska S.A., koszty tych usług nie stanowią elementu całkowitego kosztu kredytu. W opinii Spółki powyższe oznacza, iż Provident Polska S.A. nie jest zobowiązany do zawarcia informacji o tych kosztach w rubryce formularza: „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt”, a tym samym Spółka nie naruszyła art. 13 ust. 1 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim oraz art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Spółka zajęła także stanowisko w zakresie zarzutu dotyczącego podawania w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* nieprawdziwej informacji o całkowitej kwocie do zapłaty poprzez nieuwzględnienie w niej kosztu opłaty za obsługę w domu oraz odsetek. Provident Polska S.A. osobno odniósł się do zarzutu nieuwzględniania w całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta opłaty za usługę obsługi pożyczki w domu oraz odsetek. W zakresie pierwszej części zarzutu Spółka powołała się na treść art. 5 pkt 8 ustawy o kredycie konsumenckim, zgodnie z którym całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta to suma całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu. Provident Polska S.A. wskazał również na treść art. 5 pkt 7 ww. ustawy – całkowita kwota kredytu to suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Zdaniem Spółki, wobec powyższego, w skład całkowitej kwoty kredytu nie wchodzi opłata za obsługę pożyczki w domu, jako że jest to kwota, którą konsument zobowiązany jest zapłacić Provident Polska S.A., a nie kwota środków udostępnionych konsumentowi. Spółka zauważyła, iż drugą składową całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta, to jest całkowity koszt kredytu, została zdefiniowana w art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim. Provident Polska S.A. ponownie wskazał, iż opłata za obsługę pożyczki w domu nie wchodzi w skład całkowitego kosztu kredytu, jako że jej poniesienie nie jest niezbędne do uzyskania pożyczki czy też uzyskania pożyczki na oferowanych warunkach. Spółka wskazała, iż wszystkie wcześniej zaprezentowane argumenty w tym zakresie pozostają aktualne. Provident Polska S.A. podniósł, iż skoro opłata za obsługę pożyczki w domu nie wchodzi w skład ani całkowitej kwoty kredytu, ani całkowitego kosztu kredytu, to zgodnie z definicją całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta określoną w art. 5 pkt 8 ustawy o kredycie konsumenckim opłata ta nie może

wchodzić w skład całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta stanowiącej sumę całkowitej kwoty kredytu i całkowitego kosztu kredytu. Wobec powyższego zarzut sformułowany w pkt. II sentencji postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania jest, w opinii Spółki, niezasadny. Provident Polska S.A. w zakresie drugiej części zarzutu dotyczącego nieuwzględniania odsetek w całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta przyznał, iż w pięciu z dziesięciu formularzy informacyjnych przekazanych Prezesowi Urzędu jako załącznik do pisma z dnia 26 kwietnia 2013 r. nie została uwzględniona kwota odsetek w pozycji całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta. Spółka wyjaśniła, iż nie przechowuje kopii formularzy informacyjnych rzeczywiście wręczonych konsumentom, a zatem przedłożone Prezesowi Urzędu formularze były jedynie próbą odtworzenia formularzy wręczonych pożyczkobiorcom. Jak podniósł Provident Polska S.A., osoba odtwarzająca formularze przekazane Prezesowi UOKiK popełniła błąd, wypełniając pięć z nich, gdyż nie zastosowała się do instrukcji wypełniania formularza informacyjnego obowiązującej w Spółce. Provident Polska S.A. zauważył, iż wskazany błąd nie stanowi praktyki godzącej w zbiorowe interesy konsumentów. Spółka wyjaśniła, iż formularze informacyjne przekazywane klientom powinny być wypełniane w sposób prawidłowy, tj. uwzględniając odsetki w pozycji całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta. Do wskazanej pomyłki, jak zauważył Provident Polska S.A., doszło przez nieuwagę, a Spółka przekazała odpowiednie polecenie do Działu Szkoleniowego i Operacyjnego, aby podjąć dalsze kroki w celu dokładnego przestrzegania instrukcji wypełniania formularza informacyjnego. Na potwierdzenie faktu, że Provident Polska S.A. nie prowadzi działań zmierzających lub umożliwiających naruszenie interesów konsumentów poprzez nieuwzględnienie odsetek w całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta [...] Spółka przekazała ponownie wypełnione formularze informacyjne. Jak podniósł Provident Polska S.A., nieuwzględnienie odsetek w całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta, jakkolwiek naruszało przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, było jednak jednostkowym przypadkiem nienaruszającym zbiorowego interesu konsumentów.

Provident Polska S.A. w swoim wystąpieniu odniósł się również do zarzutu dotyczącego podawania nieprawdziwej informacji o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (dalej również: rrs0). W opinii Spółki rzeczywista roczna stopa oprocentowania obliczana jest prawidłowo, zgodnie z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim, a w szczególności stosownie do załącznika nr 4 do ww. ustawy. Provident Polska S.A. zauważył, iż treść postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania nie

zawiera danych umożliwiających Spółce weryfikację, w jaki sposób Prezes Urzędu obliczył podane w pkt. III ww. postanowienia wartości rrsó, a w szczególności, jakie parametry Prezes UOKiK uwzględnił przy obliczaniu rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. Provident Polska S.A. podniósł, iż wobec powyższego nie może odnieść się do podniesionych w pkt. III postanowienia zarzutów bez uzyskania dokładnych danych, w jaki sposób i przy uwzględnieniu jakich elementów obliczane były wartości rrsó prezentowane przez Prezesa Urzędu. Spółka ponownie podniosła, dążąc do jak najszybszego wyjaśnienia zarzutów sformułowanych przez Prezesa UOKiK w postanowieniu o wszczęciu niniejszego postępowania, iż usługa obsługi pożyczki w domu i usługa dostarczenia gotówki do domu klienta są usługami dobrowolnymi, a poniesienie kosztów tych usług nie jest niezbędne konsumentowi do uzyskania pożyczki. W opinii Provident Polska S.A. koszty tych usług nie są elementem całkowitego kosztu kredytu i dlatego nie powinny być uwzględniane przy obliczaniu rrsó.

W zakresie zarzutu dotyczącego podawania nieprawdziwej informacji o całkowitym koszcie kredytu poprzez nieuwzględnienie w nim kosztu opłaty za obsługę w domu i dodatkowej opłaty przygotowawczej Spółka ponownie podniosła, iż ww. koszty dotyczą usług dodatkowych, których zakontraktowanie przez konsumenta nie jest niezbędne do uzyskania pożyczki. Provident Polska S.A. nie podzielił stanowiska Prezesa Urzędu, zgodnie z którym jeśli poniesienie danych opłat jest konieczne do zawarcia konkretnej umowy, to takie opłaty w każdym przypadku będą wchodziły w skład całkowitego kosztu kredytu. W opinii Spółki w skład całkowitego kosztu kredytu, zgodnie z art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim, nie wchodzi koszty usług dodatkowych, których poniesienie nie jest niezbędne do uzyskania kredytu. Provident Polska S.A. wskazał, iż porównując treść art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim z treścią uzasadnienia do pkt. IV sentencji postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania, widać wyraźną rozbieżność pomiędzy treścią przepisów ww. ustawy a treścią postanowienia. Przepisy ustawy o kredycie konsumenckim nie wymagają, zdaniem Spółki, aby dana usługa dodatkowa była zbędna do zawarcia konkretnej umowy o konkretnej treści, aby mogła być uznana za usługę dodatkową nieuwzględnioną w całkowitym koszcie kredytu. Warunkiem jest, aby była ona zbędna (niekonieczna) do uzyskania konkretnego kredytu. Provident Polska S.A. ponownie zwrócił uwagę, iż konsument ma możliwość uzyskania kredytu konsumenckiego na tych samych warunkach zarówno z usługą obsługi pożyczki w domu/dodatkową opłatą przygotowawczą, jak i bez usług dodatkowych. Spółka wskazała, iż zobowiązanie się konsumenta do

ponoszenia kosztów usługi obsługi pożyczki w domu i dodatkowej opłaty przygotowawczej nie jest niezbędne do uzyskania pożyczki, a zatem koszt tych usług nie wchodzi w całkowity koszt kredytu, który podawany jest przez Provident Polska S.A. w sposób prawidłowy. Zdaniem Spółki brak jest wprowadzenia konsumentów w błąd i naruszenia art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Prezes Urzędu postanowieniem z dnia 9 października 2013 r. zaliczył w poczet dowodów w niniejszym postępowaniu część dokumentów przekazanych przez Provident Polska S.A. w ramach postępowania wyjaśniającego o sygn. DDK-405-67/12, o czym zawiadomił Spółkę pismem z dnia 9 października 2013 r. Prezes Urzędu wyjaśnił również Spółce, iż wyliczenia dotyczące rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania zaprezentowane w postanowieniu o wszczęciu niniejszego postępowania zostały dokonane w oparciu o wzór obliczania rrs0 określony w załączniku nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim. Prezes UOKiK wskazał, iż przy obliczaniu rrs0 uwzględnił wszystkie koszty ponoszone przez konsumenta, włącznie z kosztem usługi obsługi pożyczki w domu, jak również usługi dostarczenia gotówki do domu. Prezes UOKiK wezwał dodatkowo Provident Polska S.A. do przekazania informacji i dokumentów, niezbędnych dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania.

Provident Polska S.A. pismem z dnia 16 października 2013 r. udzielił odpowiedzi na ww. wezwanie, w tym wyjaśnił sposób obliczania całkowitego kosztu pożyczki.

W toku postępowania Provident Polska S.A. przekazał również zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2012 (CIT-8).

Spółka została zawiadomiona o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy w siedzibie Delegatury UOKiK w Warszawie.

Strona niniejszego postępowania skorzystała z prawa do zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje:

Provident Polska S.A. jest spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców KRS prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy pod numerem: 0000009389. Przedmiotem działalności Spółki są m.in. pozostałe formy udzielania kredytów oraz pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych, pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.

Prezes Urzędu ustalił, iż Spółka oferuje konsumentom pożyczki z dwoma metodami jej obsługi tj.: 1) z obsługą pożyczki w domu – Spółka dostarcza gotówkę i odbiera kolejne raty w domu konsumenta, za co pobierane są dodatkowe opłaty: opłata obsługi pożyczki w domu oraz dodatkowa opłata przygotowawcza (dalej jako: pakiet gotówka), 2) bez obsługi pożyczki w domu – wypłata i spłata pożyczki odbywa się przelewem na konto (dalej jako: pakiet przelew).

Przy zawieraniu z klientami, będącymi konsumentami w rozumieniu art. 22¹ kodeksu cywilnego, tj. osobami fizycznymi dokonującymi czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z ich działalnością zawodową lub gospodarczą, umów o pożyczkę Spółka posługuje się wzorcami umownymi w rozumieniu art. 384 kodeksu cywilnego zatytułowanymi: *Umowa pożyczki pieniężnej – pakiet gotówka*, *Formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego (pakiet gotówka)*, *Umowa pożyczki pieniężnej – pakiet przelew*, *Formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego (pakiet przelew)*, *Wniosek o pożyczkę*, *Wniosek o pożyczkę (pilot, stosowany w 6 oddziałach Spółki)*. Provident Polska S.A. posługuje się również tabelami opłat zatytułowanymi: *Pakiet gotówka pożyczka 30-tygodniowa*, *Pakiet gotówka pożyczka 45-tygodniowa*, *Pakiet gotówka pożyczka 60-tygodniowa*, *Pakiet gotówka pożyczka 90-tygodniowa*.

Ww. wzorce umowne Provident Polska S.A. stosuje od dnia 17 września 2012 r.

Spółka przekazała Prezesowi Urzędu dziesięć umów pożyczki zawartych w dniu 15 stycznia 2013 r. w oparciu o ww. wzorce umowne, w tym: osiem *Umów pożyczki pieniężnej – pakiet gotówka* oraz dwie *Umowy pożyczki pieniężnej – pakiet przelew* wraz z *Formularzami informacyjnymi dotyczącymi kredytu konsumenckiego* do każdej z umów.

Prezes Urzędu ustalił, iż w *Formularzach informacyjnych dotyczących kredytu konsumenckiego (pakiet gotówka)* Provident Polska S.A. nie podaje w rubryce „koszty, które

zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt” informacji o opłacie za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłacie przygotowawczej, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową pożyczki.

Na podstawie analizy przekazanych przez Spółkę *Umów pożyczki pieniężnej – pakiet gotówka* Prezes UOKiK ustalił, iż Provident Polska S.A. w całkowitym koszcie pożyczki nie uwzględnia kosztu opłaty za obsługę w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej.

Prezes Urzędu ustalił ponadto, iż Spółka w *Formularzach informacyjnych dotyczących kredytu konsumenckiego* (pakiet gotówka), jak również w *Umowach pożyczki pieniężnej – pakiet gotówka*, w całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta nie uwzględnia kosztu opłaty za obsługę w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej. Provident Polska S.A., jak ustalił Prezes Urzędu, wlicza odsetki do całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta.

Ponadto Prezes UOKiK ustalił, iż Spółka deklaruje niższy, niż faktycznie wynosi, wskaźnik rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania.

Spółka udziela pożyczki z obsługą w domu, jak ustalił Prezes Urzędu, w wysokości: od 300 zł do 3000 zł na okres 30 tygodni, w wysokości od 300 zł do 4000 zł na okres 45 tygodni, w wysokości od 500 zł do 5000 zł na okres 60 tygodni oraz w wysokości od 3000 zł do 7000 zł na okres 90 tygodni.

Prezes Urzędu ustalił również, iż Provident Polska S.A. udziela konsumentom pożyczek na obszarze całej Polski.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Naruszenie interesu publicznoprawnego

Podstawą zastosowania przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie stwierdzenie przez Prezesa UOKiK, iż w wyniku stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów zagrożony został interes publicznoprawny. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawa ta określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Przepis ten przesądza o przynależności niniejszej ustawy do dziedziny prawa publicznego, jak również o wyłączeniu możliwości podejmowania przez Prezesa Urzędu działań w celu ochrony interesów indywidualnych czy grupowych.

W toku postępowania i przy wydawaniu decyzji Prezes Urzędu jest zatem rzecznikiem interesu publicznego. Rola ta wynika nie tylko z celu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, lecz również z jednej z naczelnych zasad postępowania administracyjnego, tj. zasady uwzględniania interesu społecznego i słusznego interesu obywateli, określonej w art. 7 k.p.a. Wobec powyższego wykazanie wystąpienia zagrożenia interesu publicznoprawnego w danej sprawie stanowi podstawową przesłankę warunkującą możliwość jej rozstrzygnięcia w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ocenie Prezesa Urzędu niniejsza sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami Provident Polska S.A. Należy przy tym zauważyć, że interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy, naruszenie zbiorowego interesu konsumentów stanowi jednocześnie naruszenie interesu publicznoprawnego. Wobec powyższego uzasadnione było podjęcie przez Prezesa Urzędu w niniejszej sprawie działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Naruszenie zakazu z art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów *zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przez które stosownie do definicji zawartej w ust. 2 tego artykułu rozumie się godzące w zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działania przedsiębiorcy*. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców.

Powyżej wskazany przepis zawiera także przykładowe wyliczenie zachowań przedsiębiorców uważanych za naruszające zbiorowe interesy konsumentów. W otwartym katalogu zakazanych praktyk ustawodawca umieścił: (1) stosowanie postanowień wzorów umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, (2) naruszenie przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, (3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji (art. 24 ust. 2 ustawy).

Aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, konieczne jest kumulatywne spełnienie następujących przesłanek:

1) kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy,

- 2) działanie to jest bezprawne,
- 3) działanie to godzi w zbiorowe interesy konsumentów.

Ad 1. Strona postępowania (przedsiębiorca)

Zakaz naruszenia zbiorowych interesów konsumentów odnosi się do przedsiębiorców. Art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy, zgodnie z którą pod tym pojęciem rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. 2013 r. poz. 672 ze zm.), a także: (a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, (b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, (d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Przedsiębiorcą, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Działalnością gospodarczą, w myśl art. 2 ww. ustawy, jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Podmiot będący stroną niniejszego postępowania posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu powołanego powyżej art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, gdyż jest spółką prawa handlowego wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzącą działalność gospodarczą we własnym imieniu. Tym samym oznacza

to, iż zachowanie Provident Polska S.A. podlega kontroli dokonywanej na podstawie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad 2. Bezprawność działań Provident Polska S.A.

Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa (por. J. Szwaja (red.): Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Komentarz, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s. 117-118). Prezes Urzędu oceniając zachowanie Provident Polska S.A. pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne. Zgodnie z art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) *źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego.*

Należy wskazać w związku z powyższym, że art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie ma samodzielnego znaczenia prawnego, lecz powinien być interpretowany oraz stosowany w określonym kontekście normatywnym. W związku z tym, w celu konkretyzacji przesłanki bezprawności należy sięgnąć do przepisów innych ustaw. Na ich podstawie możliwe jest dokonanie oceny działań przedsiębiorcy w aspekcie ich zgodności z prawem¹.

Zarzuty postawione Spółce w ramach niniejszego postępowania związane są z zawieraniem przez konsumentów z Provident Polska S.A. umowami pożyczki.

W myśl art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt

¹ Art. 24 ust. 2 pkt 2, w który odnosi się do zakazu stosowania postanowień wzorców umów wpisanych do rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK na podstawie art. 479⁴⁵ k.p.c. stanowi samoistną przesłankę bezprawności i wyjątek od ogólnej zasady.

w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. W myśl art. 3 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki.

Wobec powyższego zastosowanie przepisów ustawy o kredycie konsumenckim do umów pożyczki zawieranych przez Provident Polska S.A. z konsumentami jest uzasadnione².

W odniesieniu do praktyki opisaney w pkt I.1. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu zastosował zatem przepisy ustawy o kredycie konsumenckim. Przepis art. 13 ust. 1 tej ustawy enumeratywnie wskazuje informacje, jakie pożyczkodawca lub pośrednik kredytowy zobowiązany jest podać konsumentowi przed zawarciem umowy pożyczki, na trwałym nośniku. Zgodnie z pkt. 10 powołanego przepisu, pożyczkodawca zobowiązany jest w odpowiednich przypadkach poinformować konsumenta o innych kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową pożyczki, w szczególności odsetkach, opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane pożyczkodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie. W myśl art. 14 ustawy o kredycie konsumenckim pożyczkodawca lub pośrednik kredytowy przekazuje konsumentowi dane, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2, na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego, którego wzór określa załącznik nr 1 do ustawy.

W związku z powyższym przedmiotem rozstrzygnięcia Prezesa Urzędu w zakresie pkt. I.1. było wykazanie, iż Provident Polska S.A. nie dostosował *Formularzy informacyjnych dotyczących kredytu konsumenckiego* (pakiet gotówka) do przepisów ustawy o kredycie konsumenckim.

W odniesieniu do praktyk opisanych w pkt. I.2. – I.4. sentencji decyzji bezprawność działań Provident Polska S.A. wynika z art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ww. ustawy praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcać zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy

² W niniejszej decyzji, Prezes Urzędu powołując się na przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, w których mowa jest o „umowie o kredyt konsumencki”, mając na uwadze art. 3 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, używa określenia „umowa pożyczki”. Podobnie zamiast określeń „kredytodawca”/ „kredytobiorca” stosowane są odpowiednio pojęcia: „pożyczkodawca”/ „pożyczkobiorca”.

dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym stanowi, iż praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Wprowadzającym w błąd działaniem może być w szczególności rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji.

Bezprawność praktyki sformułowanej w pkt. I.2. wynika również z art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim, zgodnie z którym całkowity koszt pożyczki to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową pożyczki, w szczególności: a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane pożyczkodawcy oraz b) koszty usług dodatkowych w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania pożyczki – z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta.

Przedmiotem rozstrzygnięcia Prezesa UOKiK w zakresie pkt. I.2. – I.4. było wykazanie, iż Spółka podaje nieprawdziwe informacje o całkowitym koszcie pożyczki, całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta oraz wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania.

Odnosząc powyższe uwagi do przedmiotowej sprawy należy zauważyć, co następuje:

Ad I.1.

W pkt. I.1. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Provident Polska S.A. polegające na niepodawaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* wykorzystywanym przy pożyczce z obsługą w domu w rubryce „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt” informacji o opłacie za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłacie przygotowawczej, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową pożyczki, co stanowi naruszenie art. 13 ust. 1 pkt 10 w zw. art. 14 ustawy o kredycie konsumenckim.

Należy zauważyć, iż zgodnie z treścią art. 13 ust. 1 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim pożyczkodawca lub pośrednik kredytowy przed zawarciem umowy pożyczki

zobowiązany jest w odpowiednich przypadkach podać konsumentowi, na trwałym nośniku, informację o innych kosztach, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową pożyczki, w szczególności odsetkach, opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane pożyczkodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie. Stosownie do treści art. 14 ww. ustawy pożyczkodawca lub pośrednik kredytowy przekazuje konsumentowi dane, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2, na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego, którego wzór określa załącznik nr 1 do ustawy.

W *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* (pakiet gotówka) wykorzystywanym w obrocie konsumenckim przez Provident Polska S.A. i stanowiącym odwzorowanie załącznika nr 1 do ww. ustawy, znajduje się rubryka: „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/Pani ponieść w związku z umową o kredyt”. Prezes Urzędu ustalił, iż we wskazanej rubryce formularza Spółka wymienia jedynie koszt opłaty przygotowawczej, a nie wskazuje na koszt opłaty za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej. Takie działanie należy uznać za bezprawne.

§ 2 wzorca umownego zatytułowanego: *Umowa pożyczki pieniężnej – pakiet gotówka* definiuje pojęcie opcji obsługi pożyczki w domu, opłaty za obsługę w domu, jak również dodatkowej opłaty przygotowawczej. Zgodnie z powołanym paragrafem opcja obsługi pożyczki w domu to: *metoda obsługi pożyczki w domu, do wyboru przez Klienta, polegająca na spłacie rat pożyczki poprzez odbiór przez Przedstawiciela spłacanych przez Klienta rat pożyczki w miejscu zamieszkania Klienta oraz dostarczeniu Całkowitej kwoty pożyczki w gotówce do domu Klienta.* Opłata za obsługę pożyczki w domu to: *wynagrodzenie pobierane przez Pożyczkodawcę od Klienta za wykonanie usługi obsługi pożyczki w domu,* a dodatkowa opłata przygotowawcza jest *wynagrodzeniem za uruchomienie Opcji obsługi pożyczki w domu i dostarczenie gotówki do domu Klienta.*

Z powołanych definicji, jak również z informacji przekazanych przez Spółkę w toku postępowania, wynika, iż obie opłaty są opcjonalne i pobierane jedynie w przypadku, kiedy konsument zdecyduje się na obsługę pożyczki w domu. Provident Polska S.A. podniósł w toku postępowania, iż w rubryce „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt” powinny znaleźć się koszty wchodzące w skład całkowitego kosztu pożyczki. W opinii Spółki koszt opłaty za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej jako koszty, których poniesienie nie jest niezbędne do uzyskania pożyczki, nie wchodzą w skład całkowitego kosztu pożyczki.

Prezes Urzędu nie podziela stanowiska zaprezentowanego przez Spółkę, a argumentacja Provident Polska S.A. dotycząca całkowitego kosztu pożyczki pozostaje obok postawionego w pkt. I.1. sentencji niniejszej decyzji zarzutu³. Należy bowiem podkreślić, iż zarzut ten dotyczy rubryki „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt”, a nie całkowitego kosztu pożyczki. W opinii Prezesa Urzędu koszt obsługi pożyczki w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej mieści się w kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową pożyczki.

Provident Polska S.A., przygotowując ww. formularz dla konsumenta zainteresowanego skorzystaniem z opcji obsługi pożyczki w domu, w rubryce „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt” powinien wyszczególnić koszty związane w rozważaną opcją, tj. opłatę za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkową opłatę przygotowawczą. Należy zauważyć, że Spółka posługuje się w obrocie konsumenckim dwoma rodzajami formularza – dla „pakietu gotówka” oraz „pakietu przelew”. Rubryka „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt” w każdym z nich wypełniana jest jednak w ten sam sposób poprzez podanie tych samych kosztów pożyczki, pomimo, iż oba pakiety różnią się w tym zakresie. Określony w ustawie enumeratywny katalog informacji ma w założeniu dostarczyć konsumentowi wiedzy, która umożliwi mu, co należy podkreślić, porównanie różnych produktów na rynku i podjęcie decyzji, czy (a jeśli tak, to z kim) zawrzeć umowę o kredyt konsumencki/umowę pożyczki. Formularz jest kwalifikowaną informacją o charakterze quasi-oferty. Winien być zatem sformułowany w sposób pełny, spójny, niesprzeczny, przejrzysty i jednoznaczny, aby konsument miał dokładną informację w zakresie wysokości kosztów związanych z zaciąganym zobowiązaniem. W przeciwnym razie nie będzie w stanie podjąć racjonalnej decyzji dotyczącej zawarcia umowy z konkretnym kredytodawcą/pożyczkodawcą. Wpisanie przez Spółkę do *Formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego* (pakiet gotówka) w rubryce „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt” informacji o opłacie za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłacie przygotowawczej ma na celu uświadomić konsumentowi, jaką kwotę musi zapłacić za skorzystanie z dodatkowej opcji obsługi pożyczki w domu. Wskazanie na te opłaty w formularzu umożliwić ma konsumentowi podjęcie świadomej decyzji co do tego, czy chce ponieść dodatkowe koszty w określonej przez Spółkę wysokości i skorzystać z ww. opcji.

³ Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące zaliczania kosztu obsługi pożyczki w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej do całkowitego kosztu pożyczki znajdują się w części I.2. uzasadnienia do niniejszej decyzji.

Provident Polska S.A. podniósł w toku postępowania, iż konsument dopiero po zaakceptowaniu warunków pożyczki wybiera usługę obsługi pożyczki w domu. [...] Spółka podkreśliła, iż posługuje się dwoma rodzajami formularzy informacyjnych. Jeden z nich stosowany jest do *Umów pożyczki pieniężnej – pakiet gotówka* (z opcją obsługi pożyczki w domu), a drugi do *Umów pożyczki pieniężnej – pakiet przelew* (bez opcji obsługi pożyczki w domu).

Zatem już przy wypełnianiu przez Provident Polska S.A. dla oznaczonego indywidualnie konsumenta formularza informacyjnego wybierany jest jeden z dwóch wzorów: pakiet gotówka lub pakiet przelew. W przypadku wypełniania *Formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego* (pakiet gotówka) zakłada się, iż umowa pożyczki ma przewidywać opcję obsługi pożyczki w domu. Zatem dla zawarcia takiej umowy z ww. opcją dodatkową konsument zobowiązany będzie ponieść koszty tej usługi (w postaci kosztu usługi obsługi pożyczki w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej), a tym samym koszty te powinny zostać wskazane w rubryce „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt” formularza informacyjnego. Koszty pożyczki ponoszone przez konsumenta, który decyduje się na skorzystanie z opcji obsługi pożyczki w domu, w porównaniu kosztami ponoszonymi przez konsumenta, który z takiej opcji nie chce skorzystać, są wyższe, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w ww. rubryce.

Należy dodatkowo zaznaczyć, iż pobierane aktualnie opłaty z tytułu skorzystania przez konsumenta z opcji obsługi pożyczki w domu (opłata za obsługę pożyczki w domu i dodatkowa opłata przygotowawcza) stanowią znaczną część kosztów pożyczki. [...]

Wobec powyższego Prezes Urzędu uznał działanie Spółki polegające na niepodawaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* (pakiet gotówka) w rubryce „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt” informacji o opłacie za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłacie przygotowawczej, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową pożyczki, za działanie bezprawne, naruszające ustawę o kredycie konsumenckim.

Ad I.2. – I.4.

Przepis art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w punkcie 3 stanowi, iż za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Nieuczciwe praktyki rynkowe zostały określone w ustawie o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Na podstawie definicji zawartej w art. 2 pkt 4 tej ustawy przez praktyki rynkowe rozumie się działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy, sposób postępowania, oświadczenie lub informację handlową, w szczególności reklamę lub marketing, bezpośrednio związane z promocją lub nabyciem produktu przez konsumenta. Należy wskazać, że pojęcie produktu wskazane w art. 2 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym ma szeroki zakres i obejmuje każdy towar lub usługę. Zatem działanie Provident Polska S.A., polegające na podawaniu konsumentowi informacji o całkowitym koszcie pożyczki, całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta oraz wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, spełnia powyższe kryteria i może zostać uznane za praktykę rynkową w rozumieniu niniejszej ustawy.

Nieuczciwa praktyka rynkowa

Dokonując analizy praktyki rynkowej stosowanej przez przedsiębiorcę, należy poddać ocenie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym to, czy dana praktyka jest nieuczciwa. Należy zauważyć, iż w świetle art. 4 tej ustawy, praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta, zarówno przed zawarciem umowy, w trakcie jej zawierania, jak i po jej zawarciu. Podkreślenia wymaga, że art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym wprost zakazuje stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych.

W związku z powyższym zasadne jest zatem dokonanie oceny przesłanki nieuczciwości w kontekście naruszenia dobrych obyczajów oraz możliwości zniekształcenia w sposób istotny zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta w trakcie zawierania umowy.

Przeciętny konsument

Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym posługuje się pojęciem przeciętnego konsumenta. Zgodnie z treścią art. 2 pkt 8 ww. ustawy przeciętny konsument jest to konsument dostatecznie poinformowany, uważny i ostrożny. Oceny, zgodnie z brzmieniem ustawy, dokonuje się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę

konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub umysłowa.

Oceniając działania Provident Polska S.A. pod kątem naruszenia ww. ustawy, konieczne jest zatem odniesienie się do pojęcia przeciętnego konsumenta. Będąc przedmiotem niniejszego rozstrzygnięcia działanie Spółki powinno być wobec tego oceniane z perspektywy przeciętnego jej adresata. Należy zatem ocenić, czy mógł on zostać wprowadzony w błąd poprzez przedmiotowe działania Provident Polska S.A., tzn. czy mógł powziąć błędne przekonanie o całkowitym koszcie pożyczki (pkt I.2. sentencji niniejszej decyzji), całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta (pkt I.3. sentencji niniejszej decyzji), wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (pkt I.4. sentencji niniejszej decyzji).

Należy wskazać, że adresatem zakwestionowanych praktyk stosowanych przez Spółkę jest ogół konsumentów. Możliwość zawarcia umowy pożyczki z Provident Polska S.A. nie jest ograniczona dla określonej, dającej się wyodrębnić na podstawie wspólnej cechy grupy konsumentów. Zawarcie umowy pożyczki ze Spółką możliwe jest przez nieograniczony krąg odbiorców, potencjalnie każdą osobę, która chciałaby skorzystać z oferty Provident Polska S.A.

W związku z powyższym za przeciętnego konsumenta należy uznać w niniejszej sprawie konsumenta dostatecznie dobrze poinformowanego, uważnego i ostrożnego przy uwzględnieniu czynników społecznych, kulturowych i językowych charakterystycznych dla polskiego konsumenta. Wskazanie na cechy takie jak dostateczne poinformowanie, uwaga oraz ostrożność określa pewien zespół cech mentalnych konsumenta (jego „przeciętność”), polegająca na tym, że z jednej strony można wymagać od niego pewnego stopnia wiedzy i orientacji w rzeczywistości, lecz z drugiej strony nie możemy uznać, iż jego wiedza jest kompletna i profesjonalna.

Wskazania wymaga, iż każdy konsument ma prawo do rzetelnej informacji, która – przy założeniu dokonania z jego strony aktów staranności celem zrozumienia istoty kierowanych do niego przez przedsiębiorcę informacji – nie będzie wprowadzać w błąd. Należy wyraźnie podkreślić, iż nie bez znaczenia jest sposób przekazania przeciętnemu konsumentowi informacji dotyczących zawieranej umowy, bowiem prawo konsumenta do transparentności przekazu profesjonalisty (należytego poinformowania) ma kardynalne znaczenie dla świadomego procesu decyzyjnego konsumenta. Naruszenie tego prawa (brak

transparentności, nienależyte przekazanie informacji, przekazanie informacji nieprawdziwych) może skutkować bowiem tym, iż nawet przeciętny konsument nie będzie w stanie wykorzystać swojej wiedzy, ostrożności, racjonalnego postrzegania rzeczywistości i rozpoznać grożącego mu niebezpieczeństwa w postaci bezprawnych działań profesjonalisty. W tak zakłóconych warunkach przeciętny konsument nie będzie miał możliwości podjęcia świadomej decyzji.

W związku z powyższym działania przeprowadzone przez Provident Polska S.A. określone w pkt. I.2. – I.4. sentencji decyzji należy oceniać przez pryzmat wyżej opisanego modelu konsumenta, który jest adresatem tychże działań Spółki i adresatem praktyki rynkowej stosowanej przez Provident Polska S.A.

W ocenianych w przedmiotowym postępowaniu okolicznościach należy uznać, iż wskazywanie przez Spółkę nieprawdziwej informacji o całkowitym koszcie pożyczki, całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta oraz o wysokości rrsu tworzyło po stronie konsumentów wrażenie, iż warunki udzielanej pożyczki są bardziej korzystne niż miało to miejsce w rzeczywistości. Ma to wpływ na postrzeganie i ocenę oferty Spółki. W omawianych okolicznościach dochodziło do istotnego zniekształcenia zachowania rynkowego konsumenta.

Praktyka rynkowa – działanie wprowadzające w błąd

W myśl art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął.

Wprowadzającym w błąd działaniem może być w szczególności rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji (art. 5 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy).

Wymaga podkreślenia, że obowiązek rzetelnego informowania konsumentów obejmuje wszystkie etapy sprzedaży, począwszy od przekazów reklamowych (ofertowych), których celem jest zainteresowanie potencjalnych nabywców ofertą handlową przedsiębiorcy, aż do momentu zawarcia umowy, której przedmiotem będzie nabycie towaru lub usługi.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę, iż ustawa o kredycie konsumenckim stanowi implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady

87/102/EWG (Dz. U.UE L z dnia 22 maja 2008 r., dalej również dyrektywa w sprawie umów o kredyt konsumencki, dyrektywa). W motywie 18 do tej dyrektywy ustawodawca europejski wskazał, iż konsumentom powinno zapewnić się ochronę przed nieuczciwymi lub wprowadzającymi w błąd praktykami, w szczególności w odniesieniu do ujawnianych przez kredytodawcę informacji, zgodnie z dyrektywą 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotyczącą nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 149 z dnia 11 czerwca, 2005 r.). Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, o przepisy której Prezes Urzędu rozstrzyga w zakresie pkt. I.2. – I.4. sentencji niniejszej decyzji, stanowi implementację ww. dyrektywy.

Ad I.2. – I.3.

Prezes Urzędu, w pkt. I.2. sentencji niniejszej decyzji, uznał za nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, działanie Spółki polegające na podawaniu w umowie pożyczki z obsługą w domu nieprawdziwej informacji o całkowitym koszcie pożyczki poprzez nieuwzględnienie w nim kosztu opłaty za obsługę pożyczki w domu i dodatkowej opłaty przygotowawczej. W pkt. I.3. sentencji niniejszej decyzji Prezes UOKiK stwierdził, że działanie Provident Polska S.A. polegające na podawaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* wykorzystywanym przy pożyczce z obsługą w domu nieprawdziwej informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta poprzez nieuwzględnienie w niej kosztu opłaty za obsługę w domu stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy.

Prezes UOKiK uznał za zasadne łączne ocenianie praktyk określonych w pkt. I.2. – I.3. sentencji niniejszej decyzji z uwagi na fakt, iż podawanie nieprawdziwej informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta wynika z podawania przez Spółkę nieprawdziwej informacji o całkowitym koszcie pożyczki. Zgodnie bowiem z definicją zawartą w art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta to suma całkowitego kosztu pożyczki i całkowitej kwoty pożyczki. Zatem za kwestię kluczową i pierwszorzędną należy uznać prawidłowe wyliczanie całkowitego kosztu pożyczki przez Provident Polska S.A.

Wyjaśnienia również wymaga, iż zarzut postawiony w sentencji postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania (pkt I.3 i III sentencji decyzji), sformułowany na podstawie zebranego w ramach postępowania wyjaśniającego (sygn. DDK-405-67/12) materiału, dotyczył niewliczania w *Formularzach informacyjnych dotyczących kredytu konsumenckiego* do całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta kosztu opłaty za obsługę w domu oraz odsetek. Dalsze wyjaśnienia Provident Polska S.A. udzielone w toku niniejszego postępowania, jak również całościowy kształt pozyskanego materiału dowodowego, pozwoliły stwierdzić, iż Spółka do całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta wlicza odsetki⁴, jednak nie wlicza kosztu opłaty za obsługę w domu oraz, czego Prezes Urzędu nie wskazał w sentencji postanowienia o wszczęciu niniejszego postępowania oraz w sentencji niniejszej decyzji, dodatkowej opłaty przygotowawczej. Dodatkowo, nieprawdziwa informacja o wysokości ww. kwoty znajduje się nie tylko w *Formularzach informacyjnych dotyczących kredytu konsumenckiego* (pakiet gotówka), ale również w *Umowach pożyczki pieniężnej – pakiet gotówka*. W tym miejscu Prezes UOKiK wyjaśnia, że uznał za niezasadne rozszerzanie postępowania w tym zakresie, tj. co do niewliczania do całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta dodatkowej opłaty przygotowawczej i prezentowaniu nieprawidłowej całkowitej kwoty do zapłaty bez uwzględnienia ww. opłaty tak w *Formularzach informacyjnych dotyczących kredytu konsumenckiego* (pakiet gotówka), jak i w *Umowach pożyczki pieniężnej – pakiet gotówka*, z uwagi na to, że wyeliminowanie praktyki stwierdzonej w pkt. I.2. sentencji niniejszej decyzji, tj. doprowadzenie do sytuacji, gdy Provident Polska SA będzie podawał w sposób prawidłowy całkowity koszt pożyczki, doprowadzi do wyeliminowania praktyki określonej w pkt. I.3. Sumując, prawidłowe prezentowanie całkowitego kosztu pożyczki przez Spółkę zapewni również, że Provident Polska S.A. będzie przekazywać prawdziwą informację o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta stanowiącej sumę całkowitego kosztu pożyczki oraz całkowitej kwoty pożyczki.

Stosownie do przepisu art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim, całkowity koszt pożyczki to wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową pożyczki, w szczególności: a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane pożyczkodawcy oraz b) koszty usług dodatkowych w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania pożyczki – z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta. Jak wynika z powołanej ustawowej definicji całkowitego kosztu pożyczki, jest to suma wszystkich kosztów, jakimi obciążony jest konsument w związku z zawarciem

⁴ Por. pkt III sentencji niniejszej decyzji oraz uzasadnienie w tym zakresie s. 44 – 46.

umowy pożyczki. Jedynym wyjątkiem, którego nie wlicza się do całkowitego kosztu pożyczki, jest koszt opłat notarialnych. Ustawodawca w przywołanej definicji wymienia koszty, jakie należy przede wszystkim uwzględnić w całkowitym koszcie pożyczki, jednak nie jest to zamknięty katalog kosztów, na co wskazuje określenie „w szczególności”. Prezes Urzędu stoi zatem na stanowisku, co wynika wprost z zacytowanej powyżej definicji, iż całkowity koszt pożyczki prezentowany przez Provident Polska S.A. powinien zawierać wszystkie koszty ponoszone przez konsumenta w związku z umową pożyczki. Za niepodważalny należy uznać fakt, iż konsument decydujący się na skorzystanie z opcji obsługi pożyczki w domu zobowiązany jest ponieść koszty dodatkowe w związku z umową pożyczki, tj. koszt obsługi pożyczki w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej, a zatem opłaty te mieszczą się w definicji całkowitego kosztu pożyczki, czyniąc argumenty prezentowane przez Spółkę w toku postępowania niezasadnymi.

Jak podniósł ustawodawca europejski w motywie 20 do dyrektywy w sprawie umów o kredyt konsumencki, faktyczna wiedza kredytodawcy na temat tych kosztów powinna być oceniana obiektywnie z uwzględnieniem wymogów staranności zawodowej. Mając powyższe na uwadze, należy zauważyć, iż Provident Polska S.A. dysponuje wiedzą na temat kosztu opłaty za obsługę pożyczki w domu i dodatkowej opłaty przygotowawczej i ich wysokości w przypadku skorzystania przez konsumenta z opcji obsługi pożyczki w domu.

Provident Polska S.A. nie zalicza kosztu opłaty za obsługę w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej do całkowitego kosztu pożyczek, a w konsekwencji do całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta, z uwagi na fakt, iż są to opłaty opcjonalne i nie są niezbędne do uzyskania pożyczki. W opinii Prezesa Urzędu Spółka, podając informację o całkowitym koszcie pożyczki w umowie, powinna wziąć pod uwagę warunki konkretnej umowy. Jeżeli umowa przewiduje, że konsument ponosi koszty usług dodatkowych, należy wziąć je pod uwagę w informacji o całkowitym koszcie pożyczki. Należy podkreślić, iż koszt opłaty za obsługę w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej stanowią koszty usług dodatkowych zgodnie z art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim – poniesienie tych dodatkowych kosztów jest bowiem niezbędne dla uzyskania pożyczki w „pakiecie gotówka”. Konsument wybierający tę opcję pożyczki, zmuszony jest ponieść ww. koszty, a zatem są one nierozdzielnie związane z pożyczką. Zawarcie umowy pożyczki w „pakiecie gotówka” nie jest możliwe bez poniesienia kosztów usług dodatkowych. Stąd też, gdy umowa przewiduje obowiązek zapłaty opłaty za obsługę pożyczki w domu oraz koszt dodatkowej opłaty przygotowawczej, to – ponieważ poniesienie tych opłat jest konieczne do zawarcia tej

konkretnej umowy w „pakiecie gotówka” – opłaty te powinny zostać uwzględnione w całkowitym koszcie pożyczki. Podkreślenia wymaga, iż stwierdzenie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w pkt. I.2. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu opiera właśnie na umowach pożyczki, a nie wzorcach umownych, z uwagi na fakt, iż praktyka ta przejawia się dopiero w umowach. W przypadku, gdyby konsument nie skorzystał z opcji obsługi pożyczki w domu, a tym samym nie ponosił opłat z tym związanych, w pełni uzasadnione jest niewliczanie kosztu opłaty za obsługę w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej do całkowitego kosztu pożyczki oraz całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta. Nieprawdziwa informacja o całkowitym koszcie pożyczki oraz całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta przekazywana konsumentom korzystającym z opcji obsługi pożyczki w domu wprowadzała konsumentów w błąd co do rzeczywistej wysokości wszystkich ponoszonych kosztów oraz wysokości całego zobowiązania wobec Spółki. Jak wskazywał Prezes Urzędu w uzasadnieniu do pkt. I.1. sentencji niniejszej decyzji, pobierane aktualnie opłaty z tytułu skorzystania przez konsumenta z opcji obsługi pożyczki w domu (opłata za obsługę pożyczki w domu i dodatkowa opłata przygotowawcza) stanowią znaczną część kosztów pożyczki⁵.

Przeciętny konsument korzystający z opcji obsługi pożyczki w domu mógł zatem uznać, iż całkowity koszt pożyczki podawany w umowie stanowi sumę wszelkich kosztów, jakie zobowiązany jest ponieść w związku zawarciem umowy pożyczki z Provident Polska S.A., podczas gdy informacja o całkowitym koszcie pożyczki nie uwzględniała kosztu opłaty za obsługę w domu, jak również dodatkowej opłaty przygotowawczej. Podobnie konsument mógł uznać, iż całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta prezentowana przez Spółkę stanowi pełną kwotę, jaką konsument zobowiązany jest zapłacić Provident Polska S.A., podczas gdy informacja o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta również nie uwzględnia ww. opłat dodatkowych. Poprzez takie działanie Spółki cel ustawodawcy krajowego (zbieżny z celem ustawodawcy europejskiego) ujawniający się w dążeniu do budowania jasnych, transparentnych i opartych na porównywalności warunków ofert, nie zostaje osiągnięty. Rzetelne porównywanie przez przeciętnego konsumenta warunków umowy o kredyt konsumencki / umowy pożyczki w oparciu o kryterium wysokości całkowitego kosztu kredytu/pożyczki (całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta) jest w takiej sytuacji niemożliwe. Konsument wprowadzony w błąd nieprawdziwą informacją o wysokości całkowitego kosztu pożyczki / całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta

⁵ Por. s. 23 niniejszej decyzji.

mógł zawrzeć umowę pożyczki, której warunki wydawały się najbardziej korzystne, podczas gdy rzeczywiste warunki umowy mogły być dla konsumenta nieatrakcyjne z ekonomicznego punktu widzenia. Informacje przekazywane przez przedsiębiorców konsumentom w zakresie mającym wpływ na ich sytuację finansową powinny być rzetelne, prawdziwe i pełne.

Podsumowując, należy zauważyć, że konsument pod wpływem wprowadzającej w błąd nieprawdziwej informacji o wysokości całkowitego kosztu pożyczki, a w konsekwencji całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta, mógł zawrzeć umowę pożyczki z Provident Polska S.A. zamiast wybrać ofertę korzystniejszą spośród innych dostępnych na rynku usług finansowych ofert kredytów konsumenckich / pożyczek, kierując się mylnym wyobrażeniem o wysokości całkowitego kosztu pożyczki i całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta. Nieuwzględnianie kosztu opłaty za obsługę pożyczki w domu i dodatkowej opłaty przygotowawczej do całkowitego kosztu pożyczki oraz całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta w przypadku skorzystania przez konsumenta z opcji obsługi pożyczki w domu powodowało korzystniejsze postrzeganie warunków umowy pożyczki zawieranej ze Spółką przez adresata zakwestionowanej praktyki. Prezentowanie niepełnego kosztu pożyczki jako całkowitego kosztu pożyczki w porównaniu z rzeczywistością uwzględniającym wszelkie koszty całkowitym kosztem pożyczki zwiększało zainteresowanie ofertą Provident Polska S.A. Wprowadzenie w błąd poprzez udzielanie konsumentom nieprawdziwej informacji o całkowitym koszcie pożyczki i całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta rzutuje zatem na prawidłowość podejmowanej decyzji rynkowej. Konsument mógł zawrzeć umowę pożyczki, czego mógłby nie zrobić w przypadku posiadania pełnej wiedzy o całkowitym koszcie pożyczki oraz całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta uwzględniających koszt opłaty za obsługę pożyczki w domu i dodatkowej opłaty przygotowawczej. Uzasadnionym jest zatem przyjęcie, że przeciętny konsument, sugerując się wprowadzającą w błąd nieprawdziwą informacją o całkowitym koszcie pożyczki i całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta, mógł podjąć decyzję, której inaczej by nie podjął, tj. mógł zawrzeć umowę pożyczki z Provident Polska S.A.

Wobec powyższego, zdaniem Prezesa UOKiK, opisane działania Spółki stanowią nieuczciwe praktyki rynkowe, o których mowa w art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Dodatkowo praktyka określona w pkt. I.2. narusza art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim.

Ad I.4.

W punkcie I.4. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu uznał za nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym działanie Provident Polska S.A. polegające na podawaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* wykorzystywanym przy pożyczce z obsługą w domu oraz w umowie pożyczki z obsługą w domu nieprawdziwej informacji o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania.

Zgodnie z treścią art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim umowa pożyczki powinna określać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania.

W myśl art. 5 pkt 12 ustawy o kredycie konsumenckim rzeczywista roczna stopa oprocentowania to całkowity koszt pożyczki ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty pożyczki w stosunku rocznym. Należy również zauważyć, iż w motywie 19 do dyrektywy w sprawie umów o kredyt konsumencki ustawodawca europejski wskazał, iż w celu zapewnienia możliwie największej przejrzystości i porównywalności ofert takie informacje [informacje na temat warunków i kosztów kredytu oraz zobowiązań konsumenta – przyp. aut.] powinny w szczególności zawierać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania mającą zastosowanie do danego kredytu, określaną w całej Wspólnocie w taki sam sposób. Podawanie przez wszystkich kredytodawców i pożyczkodawców rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania liczonej w ten sam sposób (w myśl art. 25 ust. 3 sposób jej obliczenia określa załącznik nr 4 do ustawy) i obrazującej, jaki jest rzeczywisty wyrażony procentowo koszt kredytu, pozwala konsumentowi porównywać oferty różnych kredytodawców/pożyczkodawców oraz wybrać najbardziej korzystną finansowo opcję. Dlatego tak ważne jest, aby rzeczywista roczna stopa oprocentowania liczona była w sposób prawidłowy.

Prezes Urzędu ustalił, że w zawieranych z konsumentami *Umowach pożyczki pieniężnej – pakiet gotówka*, jak również w *Formularzach informacyjnych dotyczący kredytu konsumenckiego* (pakiet gotówka) Spółka błędnie informuje konsumenta o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. Jak przyznał Provident Polska S.A. w toku postępowania, Spółka, obliczając rrs0, nie uwzględnia opłaty za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej. Takie działanie Spółka ponownie argumentowała faktem, iż usługa obsługi pożyczki w domu jest usługą dobrowolną, a poniesienie kosztów związanych z tą usługą nie jest niezbędne konsumentowi do uzyskania pożyczki. Powtórzyć ponownie należy, iż Prezes UOKiK nie podziela stanowiska prezentowanego przez Provident

Polska S.A. – poniesienie przez konsumenta kosztów opłaty za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłaty przygotowawczej jest niezbędne dla zawarcia umowy pożyczki w „pakiecie gotówka”. Konsument zobowiązany jest ponieść te opłaty, a zatem jako dodatkowe koszty powinny znaleźć przełożenie w wysokości rrsó. Podkreślić należy, iż nieuwzględnianie wszystkich kosztów pożyczki przy obliczaniu rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania zaniżało jej wysokość. Przekazywana przez Spółkę nieprawdziwa informacja o wysokości rrsó wprowadzała zatem konsumentów w błąd co do rzeczywistej jej wysokości. [...]

W takiej sytuacji przeciętny konsument mógł uznać, iż prezentowana przez Spółkę rzeczywista roczna stopa oprocentowania liczona była w sposób prawidłowy, podczas gdy jej faktyczna wartość była znacząco wyższa od deklarowanej przez Provident Polska S.A.

Poprzez stosowanie przez Spółkę zakwestionowanej w tym miejscu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, podobnie jak w przypadku praktyk określonych w pkt. I.2. – I.3 sentencji niniejszej decyzji, cel ustawodawcy krajowego i europejskiego ujawniający się w dążeniu do budowania jasnych, transparentnych i opartych na porównywalności warunków ofert również nie został osiągnięty. Porównywanie wysokości rrsó kredytów konsumenckich / pożyczek jest zaburzone i wprowadzony w błąd konsument może zawrzeć umowę pożyczki, która w rzeczywistości nie jest ofertą najbardziej korzystną finansowo. W opinii Prezesa Urzędu informacje prezentowane przez przedsiębiorców mające bezpośredni wpływ na sytuację ekonomiczną konsumenta powinny być jak najbardziej rzetelne, prawdziwe i pełne. Przeciętny konsument w sferze dotyczącej jego finansów wymaga szczególnej ochrony ze strony Prezesa UOKiK.

Sumując rozważania, należy wskazać, że konsument pod wpływem wprowadzającej w błąd nieprawdziwej informacji o wysokości rrsó mógł zawrzeć umowę pożyczki z Provident Polska S.A. zamiast wybrać ofertę korzystniejszą spośród innych dostępnych na rynku usług finansowych ofert kredytów konsumenckich / pożyczek, kierując się mylnym wyobrażeniem o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, co powodowało korzystniejsze postrzeganie warunków umowy pożyczki zawieranej ze Spółką przez adresata zakwestionowanej praktyki. Zaniżona wartość rrsó w porównaniu z faktyczną jej wysokością niewątpliwie zwiększała zainteresowanie ofertą Provident Polska S.A. Wprowadzenie w błąd poprzez udzielanie konsumentom nieprawdziwej informacji o wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania rzutuje zatem na prawidłowość podejmowanej decyzji rynkowej. Konsument mógł zawrzeć umowę pożyczki, czego mógłby nie zrobić w przypadku

posiadania pełnej wiedzy o faktycznej wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. Uzasadnionym jest zatem przyjęcie, że przeciętny konsument, sugerując się wprowadzającą w błąd nieprawdziwą informacją o wysokości rrs, mógł podjąć decyzję, której inaczej by nie podjął, tj. mógł zawrzeć umowę pożyczki z Provident Polska S.A.

Wobec powyższego zdaniem Prezesa UOKiK, opisane działanie Spółki wprowadzało konsumentów w błąd co do faktycznej wysokości rrs, a tym samym Provident Polska S.A. naruszył art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym.

Dobre obyczaje

W celu wykazania, że zachowania Spółki stanowią nieuczciwe praktyki rynkowe konieczne, jest także wykazanie naruszenia klauzuli generalnej z art. 4 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, tj. ogólnej definicji nieuczciwej praktyki rynkowej. Praktyka rynkowa będzie uznana za nieuczciwą, jeśli pozostanie sprzeczna z dobrymi obyczajami i w sposób istotny zniekształci lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po zawarciu.

W związku z powyższym Prezes Urzędu dokonał oceny zachowań Spółki w kontekście naruszenia dobrych obyczajów oraz możliwości istotnego zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta na etapie zawierania umowy.

Dobre obyczaje pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. Zgodnie z poglądem doktryny *sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności (...)* czyli takie działanie, które potocznie określone jest jako *nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania*⁶. W niniejszej sprawie dobre obyczaje należy ocenić jako prawo konsumenta do rzetelnej, pełnej i prawdziwej informacji co do: 1) całkowitego kosztu pożyczki (ad I.2. sentencji niniejszej decyzji), 2) całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta (ad I.3. sentencji niniejszej decyzji), 3) rzeczywistej rocznej stopy

⁶ W. Popiołek [w:] Kodeks cywilny Tom I. Komentarz, pod redakcją K. Pietrzykowskiego, C.H. Beck, Warszawa 2002, s. 804.

oprocentowania (ad I.4. sentencji niniejszej decyzji). Konsument powinien być poinformowany o całkowitym koszcie pożyczki i całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta, których wartość będzie uwzględniać wszystkie koszty ponoszone przez konsumenta w związku z zawarciem przez niego umowy pożyczki z Provident Polska S.A. Podobnie konsument powinien być poinformowany o prawidłowo wyliczonej, w oparciu o załącznik nr 1 do ustawy o kredycie konsumenckim, rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania. Powyższe dane powinny być przedstawione w taki sposób, aby nie pozostawiały u przeciętnego konsumenta wątpliwości.

Pod wpływem nieprawdziwych informacji o całkowitym koszcie pożyczki, całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta i rrsro przeciętny konsument mógł nabrać mylnego wyobrażenia o warunkach udzielanej pożyczki przez Spółkę i podjąć decyzję dotyczącą umowy, której – w przypadku posiadania pełnej i rzeczywistej wiedzy o ofercie – by nie podjął. Powyższe świadczy o możliwości zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta w zakresie jego decyzji dotyczącej umowy.

Wobec powyższego, w ocenie Prezesa Urzędu, zachowania Spółki należy uznać za nieuczciwe praktyki rynkowe w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, doprecyzowane w art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy w odniesieniu do praktyk określonych w pkt. I.2. – I.4. sentencji niniejszej decyzji. Praktyka określona w pkt. I.2. niniejszej decyzji związana jest również z naruszeniem art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim.

Ad 3. Naruszenie zbiorowego interesu konsumentów

Dla stwierdzenia przez Prezesa Urzędu stosowania przez przedsiębiorcę praktyki określonej w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest również wykazanie, iż w wyniku jej stosowania przez przedsiębiorcę naruszony lub zagrożony został zbiorowy interes konsumentów. Wskazać należy, iż ww. ustawa nie definiuje pojęcia *zbiorowy interes konsumentów*, a art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje jedynie, iż nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. Zbiorowy interes konsumentów oznacza interes dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć

miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku – konsumentów.

W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów – wszystkich konsumentów będących lub mogących być klientami Provident Polska S.A. Należy przy tym wskazać, że zdaniem Sądu Najwyższego wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów, za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy [*vide*: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2008 r.; sygn. akt III SK 27/07].

Zgodnie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu – jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 ustawy – wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, nakazującą zaniechanie jej stosowania.

Mając na uwadze, że zostały spełnione wszystkie przesłanki pozwalające uznać zachowanie przedsiębiorcy za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, **orzeczono jak w punkcie I sentencji decyzji.**

Dodatkowo, odnosząc się do wniosku Provident Polska S.A. o dopuszczenie dowodu z przesłuchania świadków, należy wskazać, iż nie ma podstaw, aby taki wniosek Spółki uwzględnić. W odniesieniu do kwestii, które zdaniem Provident Polska S.A. wymagają wyjaśnienia w drodze przesłuchania świadków, Spółka miała możliwość nieograniczonego wypowiedzenia się w pismach kierowanych do Prezesa UOKiK w toku niniejszego postępowania, co też Provident Polska S.A. czynił. Wyjaśnienia składane przez Provident Polska S.A. w toku postępowania przed Prezesem UOKiK należy traktować jako pisemne stanowisko strony. Ponadto, okoliczności wskazane w osnowie wniosku dowodowego –

uwzględnianie przez Spółkę kwoty odsetek w całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta oraz procedura zawierania umowy pożyczki z konsumentem – zostały wyjaśnione w toku postępowania. Wobec powyższego brak jest podstaw, aby dopuszczać dodatkowo dowód z przesłuchania świadków. [...]

Ad II sentencji decyzji

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, w rozumieniu art. 24 ustawy, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Z powołanego wyżej przepisu wynika, że kara pieniężna ma charakter fakultatywny. Zatem o tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej, decyduje Prezes UOKiK w ramach uznania administracyjnego. Zwrócić należy uwagę, iż przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie określają jakichkolwiek przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 ww. ustawy te okoliczności, które Prezes Urzędu winien uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej, wymieniając w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Podkreślić należy, iż sankcja w postaci nałożenia kary może być na przedsiębiorcę nałożona, jeżeli ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia.

Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane w niniejszej decyzji działania podejmowane przez Provident Polska S.A. w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej – profesjonalnego uczestnika obrotu rynkowego, od którego oczekiwać należy dochowania należytej staranności – powinny były uwzględniać możliwość naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Należy wskazać, że w zgromadzonym materiale dowodowym nie ma jednak jednoznacznych dowodów wyraźnej intencji Spółki naruszenia tych interesów. Zebrane wyjaśnienia i informacje mogą wskazywać na co najmniej nieumyślne działanie Provident Polska S.A.

Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, przede wszystkim charakter naruszeń, które przypisano Spółce, Prezes Urzędu uznał nałożenie kary pieniężnej za uzasadnione.

Zdaniem Prezesa UOKiK opisane w niniejszej decyzji działania podejmowane przez Provident Polska S.A. w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej powinny były uwzględniać możliwość naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Pamiętać jednak należy, że na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności przy ocenie zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa. Okolicznością przemawiającą za zastosowaniem kary pieniężnej jest fakt, iż Provident Polska S.A. jako przedsiębiorca z wieloletnim doświadczeniem powinien mieć świadomość, że naruszenie przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, jak również przekazywanie konsumentom nieprawdziwych wprowadzających w błąd informacji jest bezprawne. Spółka winna zatem zdawać sobie sprawę z konieczności konstruowania wzorców umownych i zawieranych na ich podstawie umów z uwzględnieniem przepisów ustawy o kredycie konsumenckim oraz ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Provident Polska S.A., określając warunki umowne stosowane w obrocie konsumenckim, nie może godzić w interesy swoich kontrahentów, a zatem nie może wprowadzać regulacji niezgodnych z przepisami powszechnie obowiązującymi.

Przychód osiągnięty przez Spółkę w roku poprzedzającym wydanie niniejszej decyzji w kwocie [...] ustalono na podstawie złożonego przez Provident Polska S.A. zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2012 (CIT-8). Maksymalna wysokość kary mogła zatem wynieść [...] zł.

Oszacowanie wysokości kary przebiegało dwuetapowo. Ustalając wymiar kary pieniężnej, Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał bowiem oceny wagi stwierdzonych naruszeń i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych ustaleń wysokości kary, a następnie – w oparciu o zaistniałe w sprawie okoliczności mające wpływ na wysokość kary – dokonał gradacji ustalonej kwoty bazowej.

II.1.

W punkcie I.1. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Provident Polska S.A. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co daje podstawę do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przy szacowaniu wagi tego naruszenia wzięto pod uwagę, iż praktyka, której stosowanie Prezes Urzędu stwierdził w punkcie I.1. sentencji niniejszej decyzji, polegała na niewypełnieniu na etapie przedkontraktowym dyspozycji przepisu ustawy o kredycie konsumenckim.

Przypisana Spółce praktyka jest stosowana długotrwale, bowiem od dnia 17 września 2012 r.

Podsumowanie wagi stwierdzonego w punkcie I.1. sentencji niniejszej decyzji naruszenia pozwoliło Prezesowi Urzędu na uznanie, iż waga naruszenia wynikającego z niepodawania w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* w rubryce „koszty, które zobowiązany/a będzie Pan/i ponieść w związku z umową o kredyt” informacji o opłacie za obsługę pożyczki w domu oraz dodatkowej opłacie przygotowawczej, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową pożyczki, kształtuje się na poziomie [...] % przychodu osiągniętego przez Spółkę w 2012 r. Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość [...] % przychodu osiągniętego przez Provident Polska S.A. wynosi [...] zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Spółkę za stwierdzone w punkcie I.1. sentencji niniejszej decyzji stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, dokonano również oceny zaistniałych w postępowaniu okoliczności mogących mieć wpływ na wymiar kary.

Za obniżeniem kary przemawia okoliczność, iż Provident Polska S.A. aktywnie współdziałał z Prezesem UOKiK w trakcie postępowania, przyczyniając się do sprawnego przeprowadzenia postępowania w tym zakresie. Uwzględnienie powyższej okoliczności pozwoliło na **obniżenie wyjściowego poziomu kwoty bazowej będącej podstawą wymierzenia kary o [...] %**.

Prezes UOKiK, kalkulując karę, wziął także pod uwagę jako okoliczność obciążającą fakt znacznego zasięgu naruszenia, którego dopuścił się Provident Polska S.A. Praktyka orzeczona ujawniła się na terenie całego kraju. Powyższa okoliczność uzasadnia **zwiększenie wysokości kary o [...] %**.

Uwzględnienie ww. okoliczności pozwoliło na ustalenie ostatecznej wartości [...] % przychodu za rok 2012 za podstawę do wyliczenia kary pieniężnej. W świetle powyższego za naruszenie stwierdzone w pkt I.1. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na Spółkę **karę pieniężną w wysokości 1 544 450 zł (słownie: jeden milion pięćset**

czterdzieści cztery tysiące czterysta pięćdziesiąt złotych), co stanowi [...] % przychodu osiągniętego w 2012 r. i [...] % kary maksymalnej.

II.2.

W pkt. I.2. i I.3. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Provident Polska S.A. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co daje podstawę do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Prezes Urzędu uznał, iż z uwagi na charakter naruszenia praktykę określoną w pkt. I.2. sentencji niniejszej decyzji w kontekście wymiaru kary należy oceniać łącznie z praktyką określoną w pkt. I.3. Praktyka dotycząca podawania nieprawdziwej informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta jest konsekwencją praktyki polegającej na podawaniu konsumentom nieprawdziwej informacji o wysokości całkowitego kosztu pożyczki.

Przy szacowaniu wagi tych naruszeń wzięto pod uwagę, iż praktyki, których stosowanie Prezes Urzędu stwierdził w pkt. I.2. – I.3. sentencji niniejszej decyzji, polegały na przekazywaniu konsumentowi na etapie przedkontraktowym (praktyka sformułowana w pkt. I.3 sentencji decyzji) oraz kontraktowym (praktyka sformułowana w pkt. I.2. sentencji decyzji) zawierania kontraktu nieprawdziwej wprowadzającej w błąd informacji.

Przypisane Spółce praktyki są stosowane długotrwale, tj. od dnia 17 września 2012 r.

Podsumowanie wagi stwierdzonych w pkt. I.2. – I.3. sentencji niniejszej decyzji naruszeń pozwoliło Prezesowi Urzędu na stwierdzenie, iż waga naruszeń wynikających z podawania nieprawdziwej informacji o wysokości całkowitego kosztu pożyczki, a w konsekwencji całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta kształtuje się na poziomie [...] % przychodu osiągniętego przez Spółkę w 2012 r. Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość [...] % przychodu osiągniętego przez Provident Polska S.A. wynosi [...] zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Spółkę za stwierdzone w punkcie I.2. – I.3. sentencji niniejszej decyzji stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, dokonano również oceny zaistniałych w postępowaniu okoliczności mogących mieć wpływ na wymiar kary.

Za taką okoliczność Prezes Urzędu uznał fakt, iż Provident Polska S.A. aktywnie współdziałał z Prezesem UOKiK w trakcie postępowania, przyczyniając się do sprawnego przeprowadzenia postępowania w tym zakresie. Uwzględnienie powyższej okoliczności pozwoliło na **obniżenie wyjściowego poziomu kwoty bazowej będącej podstawą wymierzenia kary o [...]%**.

Prezes UOKiK, kalkulując karę, wziął także pod uwagę jako okoliczność obciążającą fakt znacznego zasięgu naruszenia, którego dopuścił się Provident Polska S.A. Praktyka orzeczona ujawniła się na terenie całego kraju. Powyższa okoliczność uzasadnia **zwiększenie wysokości kary o [...]%**.

Uwzględnienie ww. okoliczności pozwoliło na ustalenie ostatecznej wartości [...] % przychodu za rok 2012 za podstawę do wyliczenia kary pieniężnej. W świetle powyższego za naruszenia stwierdzone w pkt I.2. – I.3. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na Spółkę **karę pieniężną w wysokości 4 633 349 zł (słownie: cztery miliony sześćset trzydzieści trzy tysiące trzysta czterdzieści dziewięć złotych)**, co stanowi [...] % przychodu osiągniętego w 2012 r. i [...] % kary maksymalnej.

II.3.

W punkcie I.4. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Provident Polska S.A. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co daje podstawę do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przy szacowaniu wagi tego naruszenia wzięto pod uwagę, iż praktyka, której stosowanie Prezes Urzędu stwierdził w punkcie I.4. sentencji niniejszej decyzji, polegała na przekazywaniu konsumentowi na etapie przedkontraktowym oraz na etapie zawierania kontraktu nieprawdziwej wprowadzającej w błąd informacji.

Przypisana Spółce praktyka jest stosowana długotrwale, tj. od dnia 17 września 2012 r.

Podsumowanie wagi stwierdzonego w punkcie I.4. sentencji niniejszej decyzji naruszenia pozwoliło Prezesowi Urzędu na stwierdzenie, iż waga naruszenia wynikającego z podawania nieprawdziwej informacji o wysokości rzeczywistej rocznej stopy

oprocentowania kształtuje się na poziomie [...] % przychodu osiągniętego przez Spółkę w 2012 r. Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość [...] % przychodu osiągniętego przez Provident Polska S.A. wynosi [...] zł.

Dokonując ustalenia ostatecznego wymiaru kary pieniężnej nałożonej na Spółkę za stwierdzone w punkcie I.4. sentencji niniejszej decyzji stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, dokonano również oceny zaistniałych w postępowaniu okoliczności mogących mieć wpływ na wymiar kary.

Za obniżeniem kary przemawia okoliczność, iż Provident Polska S.A. aktywnie współdziałał z Prezesem UOKiK w trakcie postępowania, przyczyniając się do sprawnego przeprowadzenia postępowania w tym zakresie. Uwzględnienie powyższej okoliczności pozwoliło na **obniżenie wyjściowego poziomu kwoty bazowej będącej podstawą wymierzenia kary łącznie o [...] %**.

Prezes UOKiK, kalkulując karę, wziął także pod uwagę jako okoliczność obciążającą fakt znacznego zasięgu naruszenia którego dopuścił się Provident Polska S.A. Praktyka orzeczona ujawniła się na terenie całego kraju. Powyższa okoliczność uzasadnia **zwiększenie wysokości kary o [...] %**.

Uwzględnienie ww. okoliczności pozwoliło na ustalenie ostatecznej wartości [...] % przychodu za rok 2012 za podstawę do wyliczenia kary pieniężnej. W świetle powyższego za naruszenie stwierdzone w pkt I.4. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na Spółkę **karę pieniężną w wysokości 6 177 798 zł (słownie: sześć milionów sto siedemdziesiąt siedem tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt osiem złotych)**, co stanowi [...] % przychodu osiągniętego w 2012 r. i [...] % kary maksymalnej.

W świetle powyższych okoliczności, w opinii Prezesa UOKiK, uznać należy, że kary pieniężne nałożone na Provident Polska S.A. są adekwatne do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Prezes Urzędu, nakładając niniejszą decyzją ww. kary pieniężne za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wziął pod uwagę, że kara ma: po pierwsze – charakter represyjny (nakładana jest za naruszenie ustawowych zakazów), po drugie – prewencyjny (ma zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcać

do naruszania prawa), zaś zagrożenie nią, czyli potencjalna możliwość nałożenia kary przez Prezesa Urzędu – nadaje jej charakter dyscyplinujący (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2004 r., sygn. akt: III SK 31/04).

Zdaniem Prezesa UOKiK tak wymierzone kary spełnią zarówno rolę represyjną jako sankcję i dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jak i prewencyjną, zapobiegającą ponownemu ich naruszeniu.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji.

Ad III sentencji decyzji

Zgodnie z art. 105 § 1 k.p.a., gdy postępowanie administracyjne z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania. Umorzenie postępowania na podstawie art. 105 § 1 k.p.a. jest obligatoryjne, co oznacza, iż ustalenie przesłanki bezprzedmiotowości postępowania stwarza obowiązek zakończenia postępowania w danej instancji przez jego umorzenie, ponieważ brak podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty. Dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy. Podkreślić przy tym należy, iż przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organami administracyjnymi. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24 kwietnia 2003 r. (sygn. akt III SA 2225/01) podniósł, że bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia.

W niniejszej sprawie Provident Polska S.A. został postawiony zarzut stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na podawaniu w *Formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego* nieprawdziwej informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta poprzez nieuwzględnienie w niej kosztu opłaty za obsługę w domu oraz odsetek, co mogło stanowić nieuczciwą praktykę rynkową, o której mowa w art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym.

Powyższy zarzut Prezes Urzędu sformułował w oparciu o materiał dowodowy zebrany w toku postępowania wyjaśniającego (sygn. DDK-405-67/12) w postaci przekazanych przez Provident Polska S.A. *Formularzy dotyczących kredytu konsumenckiego*. Spółka w toku niniejszego postępowania wyjaśniła, iż w pięciu z dziesięciu formularzy informacyjnych przekazanych Prezesowi Urzędu jako załącznik do pisma z dnia 26 kwietnia 2013 r. nie została uwzględniona kwota odsetek w pozycji całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta. Spółka wyjaśniła, iż przedłożone Prezesowi Urzędu formularze były jedynie próbą odtworzenia formularzy wręczonych pożyczkobiorcom, gdyż Provident Polska S.A. ich nie archiwizuje. Spółka wskazała, iż osoba odtwarzająca przekazane Prezesowi UOKiK formularze nie zastosowała się do instrukcji wypełniania formularza informacyjnego obowiązującej w Spółce, a tym samym popełniła błąd, wypełniając pięć z nich. Provident Polska S.A. podniósł, iż formularze informacyjne przekazywane konsumentom uwzględniają odsetki w pozycji całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta. Do wskazanej pomyłki, jak podniosła Spółka, doszło przez nieuwagę. Provident Polska S.A. przekazał Prezesowi Urzędu poprawione formularze informacyjne, które uwzględniają kwotę odsetek w całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta. Zatem dalsze wyjaśnienia Spółki udzielone w toku niniejszego postępowania, jak również całokształt pozyskanego materiału dowodowego, pozwoliły stwierdzić, iż Provident Polska S.A. do całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta wlicza odsetki. Jednocześnie zebrany materiał dowodowy potwierdził, iż do całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta nie jest wliczany koszt opłaty za obsługę w domu⁷. Wobec powyższego należy stwierdzić, iż zakwestionowana przez Prezesa UOKiK praktyka Spółki, w zakresie dotyczącym odsetek, nie wprowadza konsumentów w błąd, a co za tym idzie, nie stanowi nieuczciwej praktyki rynkowej ani praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Wymaga zaznaczenia, że stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu. Praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął (art. 5 ust. 1 ww. ustawy).

⁷ Por. pkt I.3. sentencji niniejszej decyzji oraz uzasadnienie w tym zakresie s. 27 – 32.

Wprowadzającym w błąd działaniem może być w szczególności rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji (art. 5 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy).

W kontekście powyższych regulacji prawnych Prezes Urzędu ustalił, że Provident Polska S.A. uwzględnia odsetki w całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta. W konsekwencji, informację o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta, w zakresie odsetek, należy uznać za prawdziwą.

Zakwestionowane działanie Spółki w ww. zakresie nie wprowadza konsumenta w błąd i nie powoduje podjęcia przez niego decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Co za tym idzie, działanie to nie stanowi nieuczciwej praktyki rynkowej w rozumieniu art. 4 ust. 1 w zw. z art. 5 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym ani praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Z tego względu konieczne stało się umorzenie w tym zakresie postępowania w trybie art. 105 § 1 k.p.a.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie III sentencji decyzji.

Wydanie decyzji częściowej

Zgodnie z art. 104 k.p.a., który w postępowaniu przed Prezesem UOKiK znajduje zastosowanie na mocy art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej (§ 1); decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji (§ 2).

K.p.a., przewidując we wskazanym powyżej przepisie możliwość wydania decyzji częściowej, nie określa przesłanek dopuszczalności wydania takiej decyzji. W związku z tym należy przyjąć, że organ może wydać decyzję częściową w przypadku, gdy *sprawa jest podzielna, można z niej wyodrębnić części nadające się do rozstrzygnięcia względnie samodzielnego*⁸. Zgodnie z zasadą prawdy materialnej decyzja częściowa może być zatem

⁸ B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2003, s. 466.

wydana wówczas, gdy część sprawy została dostatecznie wyjaśniona i jest tego rodzaju, że może być przedmiotem odrębnego rozstrzygnięcia⁹.

Mając na uwadze okoliczność, iż niniejsza decyzja rozstrzyga co do części postanowionych Provident Polska S.A. zarzutów pozostawiając do rozstrzygnięcia kwestie wysokości stosowanych opłat za obsługę w domu, dodatkowej opłaty przygotowawczej oraz opłaty przygotowawczej, konieczne stało się wydanie decyzji częściowej w trybie art. 104 § 2 k.p.a., obejmującej zarzuty określone w pkt. I – IV postanowienia o wszczęciu postępowania.

Pouczenie:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Warszawie.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie nr:

NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.

Dyrektor
Delegatury UOKIK w Warszawie
Dorota Grudzień-Barbachowska
/podpis/

Otrzymuje:

⁹ M. Jaśkowska, A. Wróbel, *Komentarz bieżący do art. 104 k.p.a.* [w:] *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, LEX, 2009, wyd. III.